

Hensyn til, om det er 1, 2 eller flere Fæstere, der efter huerandre komme i Besiddelse af Stedet; man skal ikke kunne behandle denne Gjærdsel og Løv fra Fæstestedet paa en saadan Maade, at, om ikke den ene, saa den følgende Fæster vil savne det Fornødne. Meningen er her, at Enhver, der faaer denne Fæstegaard i Brug, skal være sikket at kunne faae det, som maatte findes paa Gaardens nuværende Tiliggende af Gjærdsel eller Løv til sit Huusbrug efter Udviisning, saalænge Gaarden i det Hele vedbliver at være Fæstegaard. Forslaget under Nr. 10 maa saaledes ogsaa bestemt fravaades. Med Hensyn til § 5 har jeg kun at anføre, at denne Paragraph her maa udgaae efter den Afstemning, der nylig fandt Sted over Regjeringens Lovforslag angaaende Bortforpagtning af Bøndergaarde. Dette behøver saaledes ikke nogen videre Begrundelse, da det let vil sees, at Paragraphen her er overflødig.

Scavenius: Det var for mig et Spørgsmaal, da denne Lov fremkom, og da man gjorde mig den Ære at sætte mig ind i Udvalget, hvorvidt det i det Hele taget vilde være det Rette og Fornuftige for mig at gaae ind paa den Tanke, der dog kan siges at ligge til Grund for Loven, at man nu maatte fremkomme med sjærpænde Bestemmelser i Fæstelovgivningen, eller om det ikke snarere maatte være rigtigere blot at stemme Nei til det hele Lovforslags videre Fremme. Smidlertid, saaledes som Situationen i disse Spørgsmaal nu er bleven, da det ikke lykkedes at gennemføre det Forslag til en Afslætningslov, som fremkom ifjor, hvad jeg meget havde ønsket, om jeg end ikke ganske billigede alle de Bestemmelser, der bleve indførte deri her i Thinget, og efter de Udtalelser, der fremkom fra det i det andet Thing nedsatte Udvalg, som just opfordrede til at gaae i den Retning, at man kunde søge ved indskrænkende Bestemmelser i den bestaaende Fæstelovgivning deels at gjøre Fæsternes Stilling bedre, deels at gjøre Godseierne mere villige til at sælge — naar jeg seer hen hertil, har jeg dog troet, det vilde være forsvareligt og rigtigt nu at gaae til yderligere Indskrænkninger i Contractsfriheden end dem, der allerede hidtil

have bestaaet; men jeg har dog maattet opstille som Betingelse for, at jeg kunde gaae med, først og fremmest, at den bestaaende Ret anerkendtes, at Godseiernes Eiendomsret til Fæstegodsjet ikke krænkedes, og dernæst, at der ikke blev seet saa udelukkende paa den almindelige Interesse, der kan ligge i at fremme Selveieendom, at man glemte alle andre Forhold, hvor ogsaa det Almindeliges Interesse kunde komme frem og gaae i modsat Retning. Endelig maatte jeg naturligvis for det Tredie sætte som Betingelse, at man dog med en vis Billighed saae hen til den anden Part, nemlig Godseiernes Interesse. — Hvad angaaer de Paragrapher og Endringsforslag, der her foreligge, da er der ingen af dem, paa hvilke jeg vil anvende den Betegnelse, at det vilde være en Krænkelse af de bestaaende Eiendomsretsforhold, om de blive vedtagne; men jeg troer dog ikke, at det vil være rigtigt og forsvareligt at gaae saa vidt, som Fleertallet har foreslaaet. Fleertallet har indstillet Lovforslagets § 1 til uforandret Vedtagelse. Denne Paragraph gaaer ud paa aldeles at affkære den nu bestaaende Ret for Godseierne til at indtage Bønderjord til Skovs Opplækning. Jeg erkender, at der ikke er nogen Nødvendighed for, at den Ret, som Lovgivningen nu giver Godseierne, vedbliver at bestaae i saa stor Udstrækning som nu; jeg troer ikke, det er rigtigt, at der i selve Lovgivningen findes en indirecte Opfordring til at tage god Jord fra Agerbruget for derpaa at plante Skov; men paa den anden Side troer jeg, det er saa langt fra, at det vil være i det Almindeliges Interesse fuldstændig at ophæve denne Ret, at det tværtimod vil være i det Almindeliges Interesse at hævde denne Ret ligeoverfor saadan Jord, som efter sin naturlige Bestaafenhed er mindre skikket til Agerbrug, men særdeles vel brugelig til Skovdrift. Saasnart der skal sættes en Grændse i saa Henseende, kan man jo naturligvis sige: En Gjennemsnitstaxt af 6 f. Er. er for høi, og en Gjennemsnitstaxt af 3 er for lav; det er ganske vist. Jeg har valgt det af mig foreslaaede Gjennemsnitstal i Henhold til Indstillingen af det Udvalg, som for nogle Aar siden var nedsat i Anledning af Lovforslaget om Skovvangens Op-